

Velg Skog og Tenk Tre

ILLUSTRASJONSFOTO

Hvis vi tar et nytt tilbakeblikk ser vi at skogbruket neppe ville vært det samme uten tidligere generasjoners fremsynthet og samhandling. Nå trenger skogbruket å ta den samme medisinen i kampen om de unge og kloke hodene og om virkelighetsoppfatningen av skogbruket blant folk flest.

TEKST: JØRN LILENG, DAGLIG LEDER I VELG SKOG

Skogbruket har i løpet av hundre år gjort store fremskritt. Skogsarbeiderne har byttet ut øksa med høyteknologiske hogstmaskiner. Lassbærene har overtatt for hesten. Tømmerfløtingen er erstattet med skogsveier og tømmerbiler. Sagbrukene har hatt en eventyrlig produktivitetsøkning og masse-

virkeindustrien har klart å omdanne tremassen til mange nye produkter. I skogforvaltningen har det skjedd store omstillinger, for eksempel fra den gangen kommunefunksjonærene gikk rundt med øks og blinket de trærne som skogeierne skulle få hogge. Skogeierne og næringen har også tatt på seg

et stort miljøansvar gjennom skogsertifisering og et omfattende lovverk.

Denne eventyrlige utviklingen har vært avgjørende for at tre som råvare har kunnet overleve i den harde konkurransen med andre råstoff, og de senere års krav til mil-

jøhensyn. Men effektiviseringen har også gjort at færre enn før har tilknytning til skogbruket. Tidligere var det svært mange personer rundt omkring i lokalsamfunnene og gårdsbrukene som jobbet i skogen. Det var mye jobb når trærne skulle felles og kappes, kvistes og barkes for hånd, for deretter å lunnas med hest ned til elvene og vassdragene. Når våren kom med snøsmeltning og økende vannføring startet den arbeidsomme tømmerfløtingen fram til sagbrukene og treindustrien. Dette var viktige hjørnestensbedrifter rundt omkring i landet. Den gangen vokste barna opp med foreldre og besteforeldre, onkler og tanter eller andre slektninger og venner som jobbet i skogen og industrien. Rekruttering og omdømmebygging var ikke noe skogbruket trengte å bekymre seg for. Den kom av seg selv når skogsarbeid og jobb på alle fabrikkene var en naturlig del av hverdagen og et levebrød for så mange flere enn i dag.

Hva har så dette historiske perspektivet med dagens utfordringer å gjøre? Jo, at når stadig færre lever av å utnytte trærne er det ikke lenger nok å bare løpe fortere og lage nye produkter av tømmerstokken. Skogbruket må ikke i hastverket glemme de unge som faktisk skal gjøre jobben i fremtiden, og tenke ut de nye ideene. Vi må heller ikke løpe i fra den vanlige dame og mann i gata og politikerne, som også må få vite at dette er en god idé. Og heller ikke alle de moderne skogeierne som lever i byen og som har begrenset kunnskap om næringsverdien av skogen. Det er ikke nok at skogbruket alene er enige om at trærnes omdanning til produkter og verdier er en viktig del av det grønne skiftet.

Skogbruket er på vei ut av oljeskyggen og inn i enda en gullalder. Noen har til og med begynt å ta til orde for å sette en dato for stenging av oljekranene i Norge, slik Tyskland har gjort for kull. Men det er ikke helsvart av den grunn. Dagen det skjer har vi forhåpentligvis tusenvis av milliarder på bok hvor vi kan hente midler til omstilling og grønne næringer, slik som skogbruket.

«Bevisstgjøring av treet kan fort bli en ny æra for skogbrukets omdømme og folks forståelse for skognæringen som en viktig aktør i klimaarbeidet.»

De svarte oljekarbonene som overoppheter kloden vår må uansett erstattes på ett eller annet tidspunkt. Og uten å bruke trærnes grønne karboner, som med bærekraftig forvaltning aldri vil ta slutt, kan vi ikke nå togradersmålet til FN's klimapanel. Her har skogbruket en god sak. Men uten et godt omdømme og kunnskap blant folk flest og politikerne, blir veien dit fort mye mer kronglete enn nødvendig.

Når det skogkledde arealet utgjør hele 37 prosent av Norge vil det alltid være flere departement, etater, organisasjoner og mennesker som direkte eller indirekte blir berørt av det som foregår ute i skogene. Det er vel knapt noen i Norge som ikke har et eller annet forhold til skog og trær, ikke minst gjennom friluftsliv og engasjement for miljøverdier og klimaendringene. Skogeierne og næringen merker dette på kroppen hver eneste dag og bruker store ressurser på å kartlegge miljøverdiene og ta spesielle hensyn under skogsdriftene. Det er viktig å få flest mulig med på laget når skogen og trærne både skal gi en lønnsom næring og samtidig bidra til å nå de ambisiøse klimamålene. Dette vil også virke motiverende for ungdommene til å velge skog som utdanning og arbeidsplass.

Skognæringen tar rekruttering og omdømmebygging på alvor, med programmet Velg Skog og kampanjen Tenk Tre som retter fokuset mot trærnes fantastiske egenskaper og muligheter. Denne bevisstgjøringen av treet kan fort bli en ny æra for skogbrukets omdømme og folks forståelse for skognæringen som en viktig aktør i klimaarbeidet.

Mye ligger til rette for å møte utfordringene vi står overfor med den nye generasjonen av klima- og miljøbevisst ungdom, og samfunnsutviklingen som går i retning av et mer perifert forhold til det praktiske skogbruket og industrien. Men skal skognæring nå fram til allmennheten må vi stå sammen for å skape den nødvendige kraften i budskapet. Alle i skogbruket bør heve blikket i den hektiske hverdagen og reflektere rundt hva vi kan oppnå med samarbeid. Ikke nødvendigvis økonomisk utbytte fra en dag til en annen, men de langsiktige effektene som sikrer bedriftene og skogbruket de sårt tiltrengte ungdommene og et godt omdømme ute i befolkningen. Og tenke langsiktig har vi jo lange tradisjoner for i skogbruket, ikke minst når skogplantene settes i jorda. Hvorfor ikke la oss inspirere av toppidretten og gjengangermelodien under årets ski-VM, at bak tidenes norske medaljefangst står en sterk lagånd og et unikt samhold blant idrettsutøverne.

Hvis vi tar et nytt tilbakeblikk ser vi at skogbruket neppe ville vært det samme uten tidligere generasjoners fremsynthet og samhandling. Slik som de store skogplanteprogrammene og etablering av skogindustrien som har vært ryggraden i skogbruket siden tidlig på 1900-tallet. Nå trenger skogbruket å ta den samme medisinen i kampen om de unge og kloke hodene og virkelighetsoppfatningen av skogbruket blant folk flest.

Når alle gode ting er tre samsnakker vi: VELG SKOG - TENK TRE – SAMHANDLING!